

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/20137> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Marciak, Michał

Title: Izates and Helena of Adiabene : a study on literary traditions and history

Date: 2012-11-20

Samenvatting

Izates en Helena van Adiabene. Een Bestudering van de Literaire Tradities en Geschiedenis

Het doel van deze studie was om de eerste monografie samen te stellen over de familie van koninklijke bekeerlingen uit Adiabene in het bredere perspectief van het materiële en politieke landschap van het Hellenistische en Parthische Adiabene. Om dit doel te bereiken was het nodig om alle beschikbare bronnen over dit onderwerp te verzamelen, te ordenen en te bediscussiëren. Onze bespreking van de bronnen is verdeeld in drie delen.

Het doel van deel 1 was om Ant. 20:17-96, het meest volledige verslag van de Adiabeense adel in de oude bronnen, te lezen als bewust opgebouwd literair product (hoofdstuk 1-5). Zo gezien, blijkt Ant. 20:17-96 een zeer interessante bron. Het is een fascinerend verhaal over een menselijke behoefte aan godsdienstigheid en Goddelijke voorzienigheid, over niet-Joden die zich wendden tot Joodse tradities, maar het is ook een politiek traktaat over hoe een goede heerser te zijn. Al deze ideeën zijn opgenomen door Josephus in het voorbeeld van Izates' *leven*.

In essentie presenteert Josephus Izates als een grootse held, beschermd door Gods voorzienigheid vanaf zijn geboorte. Daarnaast beschrijft hij hem als een voorbeeldig koning, die aandacht heeft voor zijn godsdienstig leven, zorg draagt voor zijn onderdanen, en de leidende rol van het Romeinse Rijk in de wereld accepteert. Izates' drang tot godsdienstigheid leidt hem ertoe de Joodse tradities, de hoogste vorm van menselijke piëteit, aan te nemen. In deze context presenteert Josephus bekering als een diepgaande verandering in de levensstijl van een individu, die bestaat uit het toetreden tot de andere *ἔθνος*. Dit kan alleen plaatsvinden door los te breken van vroegere verbonden en alle wetten en gewoontes van de *ἔθνος* waar men tot toetreedt aan te nemen. In het geval van de Joodse *ἔθνος*, zou een man toe kunnen treden tot het Jodendom door alle Joodse gewoontes en wetten aan te nemen, waaronder besnijdenis, en een vrouw zou insgelijks kunnen toetreden tot de Joodse *ἔθνος* door zich volledig onder te dompelen in de Joodse cultuur.

Het doel van deel 2 was om de bronnen te analyseren die een beeld geven van de Adiabeense dynastie als goede vorsten voor het Joodse volk. De bronnen zijn in twee groepen gerangschikt – ten eerste, Josephus Ant. 20:101 en rabbijnse bronnen (hoofdstuk 6); ten tweede, Josephus en niet-Joodse bronnen (Pausanias, Eusebius, Hiëronymus) die verwijzen naar monumentale structuren in Jeruzalem (drie paleizen en het mausoleum) in het bezit van de Adiabeense adel (hoofdstuk 7). Kort samengevat, zowel Ant. 20:101 als de rabbijnse bronnen presenteren Koningin Helena en Koning Munbaz als grootse weldoeners voor het Joodse volk en als voorbeeldige modellen van godsdienstige naleving. Op hun beurt weerspiegelen de monumentale gebouwen van de Adiabeense adel de diepgaande integratie van de Adiabeense adel in het religieuze (tombes als pelgrimsoorden) en sociale (paleis als plek om de koninklijke taken uit te voeren en als symbool van politiek leiderschap) leven van Judea in de eerste eeuw n.Chr. Wat betreft de archeologische identificatie van “fysieke resten” van de Adiabeense adel in Jeruzalem, moeten we concluderen dat *Le Tombeau des Rois* met zeer grote waarschijnlijkheid het mausoleum van Helena was. Er is echter geen enkele reden om aan te nemen dat de enige intacte sarcofaag in *Le Tombeau des Rois* die van Helena was. Inzake eerdere pogingen om de paleizen van het Adiabeense koninklijk huis te identificeren (B. Mazar, Ben-Ami/Tchekhanovetz), geen van hen is gebaseerd op solide bewijs.

Het doel van deel 3 was om inzicht te krijgen in de materiële en politieke context van Adiabene in de derde eeuw v.Chr. tot en met de derde eeuw n.Chr. en dit is bewerkstelligd door het verzamelen, ordenen en bediscussiëren van de beschikbare bronnen: geografische en etnografische teksten (hoofdstuk 8), archeologische opgravingen (hoofdstuk 9), numismatisch en epigrafisch bewijs (hoofdstuk 10) en onomastisch bewijs (hoofdstuk 11). Daarnaast hebben we ook een chronologie van de Adiabeense adel in de Hellenistische en Parthische periode geschetst (hoofdstuk 12) en de politieke achtergrond van Adiabene en Judea in de context van relaties tussen Rome en Parthië besproken (hoofdstuk 13).

Samenvatting

Adiabene ontstond als een relatief kleine provincie tussen de Lykos en Kapros rivieren. Op een gegeven moment in haar Parthische geschiedenis (tussen de tweede helft van de eerste eeuw v.Chr. en de eerste helft van de eerste eeuw n.Chr.) begon Adiabene haar grondgebied uit te breiden naar het noordwesten. Vanaf dat moment, omvatte het Assur en Nineve, en strekte het zich uit langs de oostelijke zijde van de Tigris rivier tot en met Gordyene. Adiabene's materiële cultuur had het Noord Mesopotamische trekjes die niet verward moeten worden met de Babylonische cultuur. Daarnaast omvat het een grote culturele diversiteit, met Iraanse, Griekse en Semitische elementen. Religieus gezien lijkt Adiabene een typische polytheïstische omgeving te zijn geweest, vatbaar voor de verspreiding van verschillende religieuze tradities. De verspreiding van Joodse gewoontes in Adiabene, ten eerste onder de koninklijke elite, leidde tot de ontwikkeling van diepgaande banden tussen de Joden van Adiabene en Judea, en waren een belangrijke factor in de relaties tussen Rome en Parthië, vooral wat betreft de Joodse opstand in 66-73 n.Chr.

Tot slot, de bekering van de koninklijke familie van Adiabene wordt geïllustreerd door verscheidene historische bronnen, zowel literair als archeologisch, die een diepgaande integratie van deze familie in de Joodse samenleving van de eerste eeuw n.Chr en haar belang in de internationale context van het Midden Oosten laten zien. Adiabene, als een land dat zich bevond op de raakvlakken van culturen tussen het Oosten en het Westen, was bij uitstek een plek voor de uitwisseling van ideeën en tradities, een typische *marktplaats van religies*, waar Joodse tradities wortel konden schieten en populair konden worden.